

Koning bezoekt 30e NIDV-Symposium

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander woont op 15 november 2018 het 30e NIDV-Symposium in Rotterdam bij.

Tijdens het symposium met als thema "Internationaal samenwerken" leidt moderator Angelien Eijnsink de aanwezigen door de ochtend met interessante sprekers. Minister van defensie Ank Bijleveld, en lid van de Raad van Bestuur en *Chief Operations Officer* (COO) van KPN Joost Farwerck gaan in op het

Foto: Riekelt Pasterkamp

Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander woont op 15 november 2018 het 30e NIDV-Symposium in Rotterdam bij.

aan de initiatieven deel te nemen. Het is van groot belang dat er in het komende decennium een Europees gelijk speelveld komt. Op het symposium wordt duidelijk dat Nederland klaar is om de samenwerking aan te gaan. Om samen sterker te staan, in Europa en de wereld.

thema. Aansluitend bezoekt de Koning de NIDV-tentoonstelling, waar de nationale en internationale industrie, overheid en kennisinstellingen op het gebied van defensie en veiligheid zich presenteren. Ook minister Bijleveld en de staatssecretaris van Defensie Barbara Visser bezoeken de tentoonstelling.

Met het thema Internationaal samenwerken wil de NIDV haar achterban optimaal bij onder meer de ontwikkelingen op het gebied van Europese Defensieprojecten betrekken zodat de bedrijven eigen afwegingen kunnen maken om

Info op www.nidvexhibition.eu of bij Anne Brockherde, a.brockherde@nidv.eu

De V in NIDV wordt 10 jaar

Op 15 november viert de NIDV niet alleen de 30e editie van het NIDV-Symposium, maar ook de 10-jarige samenwerking met de veiligheidssector. Het was in 2008 dat de toenmalige Nederlandse Industriële Inschakeling Defensieopdrachten (NIID) de Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid werd.

Sindsdien is de NIDV in nauw contact met de politie. Inmiddels is er ook een liaison aangesteld. De politie vernieuwt haar vakmanschap doorlopend en is een lerende organisatie die open staat voor vernieuwende ideeën van binnen en buiten de politieorganisatie, in Nederland en daarbuiten.

Lees verder op volgende pagina

Op het NIDV-Symposium op 15 november laat de politie daarom ook iets bijzonders zien op hun stand. Ten eerste wordt de recent aangeschafte draagbare scanner Leica Pegasus Backpack getoond. De Leica Pegasus Backpack scanner is een intelligente combinatie van scanning/fotografie en *inertial measuring*. De draagbare combinatie van deze componenten met de mogelijkheid om van binnen naar buiten (en vice versa) ononderbroken door te scannen, zonder bijzondere maatregelen daarvoor te nemen, is uniek in de branche. De Nederlandse politie is het eerste politiekorps ter wereld, dat dit apparaat heeft aangeschaft.

Ten tweede laat de politie de stand van zaken m.b.t. *Virtual Reality* binnen de Nederlandse politie en de toepassing daarvan in de rechts-gang zien. Het vastleggen en visualiseren van een plaats delict (PD) en het reconstrueren van een misdrijf speelt een belangrijke rol in het opsporingsonderzoek en bij de bewijsvoering van een dergelijk zwaar delict. Het Expertteam Visualisatie en Reconstructie (ETVR), houdt zich bezig met het 3D-vastleggen van PD's. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende technieken waarmee zowel een PD die een paar kilometer groot is (bijv. een vliegtuig crash), als kleine objecten (bijv. het moordwapen met daarop beschadigingen), kunnen worden vastgelegd. Eén van deze technieken is het gebruik van *Virtual Reality* (VR) brillen. Zo kan een plaats delict worden herbeleefd en kan de drager zelf bepalen vanuit welke positie hij of zij de PD bekijkt. Op een beeldscherm kunnen bezoekers live meekijken met de ervaring van de drager.

U bent van harte welkom om de stand tijdens het NIDV-Symposium te bezoeken.

Europees ALLIANCE Project

Sinds 1 september is de NIDV, samen met drie Franse en drie Italiaanse branche-organisaties betrokken bij het Europese "ALLIANCE project".

Dit project is gericht op het bevorderen van de samenwerking tussen Europese bedrijven die actief zijn op het gebied van geavanceerde materialen, geavanceerd textiel en ICT en in het bijzonder op het sterk in ontwikkeling zijnde gebied van *connected materials* voor defensie- en veiligheidstoepassingen.

Het ALLIANCE project maakt deel uit van COSME, het Europese programma voor *small en medium-sized enterprises* dat ten doel heeft om Europese SME's toegang te verschaffen tot nieuwe afzetmarkten, binnen en buiten de EU. Het ALLIANCE project concentreert zich op de Japanse, Zuid-Koreaanse en Noord-Amerikaanse markten omdat die (met name de Japanse markt) wereldwijd toonaangevend zijn op het gebied van *connected materials* en *wearables*.

Binnen het kader van het ALLIANCE project zal een handboek worden geschreven, zullen een drietal marktverkenningen worden gedaan die de basis zullen vormen voor drie workshops (B2B-events) en zullen drie marktverkenningmissies worden georganiseerd naar de betrokken landen. De eerste workshop zal worden gepland in het tweede kwartaal van 2019, gevolgd door een missie naar de VS in de tweede helft van het jaar. De tweede workshop staat gepland in het derde kwartaal van 2019 gevolgd door een missie naar Japan in het laatste kwartaal van 2019 of het eerste kwartaal van 2020. De missie naar Zuid-Korea staat voorsnog gepland voor het tweede kwartaal van 2020. Ook daaraan zal een workshop (B2B-event) voorafgaan.

Lees verder op volgende pagina

Aan de workshops zijn geen kosten verbonden, behoudens de eigen reis- en verblijfskosten. Hetzelfde geldt voor deelname aan de marktverkenningmissies. De missies zullen door het ALLIANCE consortium waarvan de NIDV deel uitmaakt worden voorbereid en georganiseerd. Het consortium zal daarvoor ook de noodzakelijke contacten leggen met de buitenlandse overheden en met relevante bedrijven en onderzoeksinstituten in het missiegebied. Hoewel binnen het consortium al brede kennis aanwezig is over met name de Japanse en de Noord-Amerikaanse markt, wordt de inbreng van deelnemende bedrijven die reeds bekend zijn op één of meerdere van de beoogde afzetmarkten zeer op prijs gesteld.

Info bij Jelle Zijlstra, j.zijlstra@nidv.eu

Succes RH Marine in Zweden

Na een ingrijpende modernisering is op 19 oktober HSwMS Gotland conform planning naar zee gegaan om aan te vangen met de beproevingen op zee.

Naast een groot aandeel in het ingrijpende moderniseringsprogramma van de vier Nederlandse Walrusklasse onderzeeboten heeft RH Marine ook een aandeel in het moderniseringsprogramma van de Zweedse onderzeeboot HSwMS Gotland. Deze boot heeft een bijzondere operatie ondergaan bij Saab Kockums en is, als eerste van drie onderzeeboten, zelfs doormidden gezaagd en verlengd met een module voor extra apparatuur en brandstof. Hierdoor is HSwMS Gotland gereed voor missies van de toekomst.

De Zweedse onderzeeboot HSwMS Gotland in het water.

RH Marine heeft het gehele *'manoeuvring control system'* geleverd en zodoende een duidelijke rol gespeeld in dit unieke onderzeebootprogramma. De stuurautomaat van RH Marine die ook op de Britse nucleaire Astute onderzeeboten wordt gebruikt kenmerkt zich door de geavanceerde integrale aansturing van alle roerbladen (X-roeren en voorduikroer) gecombineerd met trimbesturing. Deze gecombineerde functies om de onderzeeboot driedimensionaal door de zee te laten manoeuvreren worden door slechts 1 persoon bediend.

Deze Zweeds-Nederlandse samenwerking is een driehoeksverhouding tussen de leverancier (RH Marine), de werf (Saab Kockums) en de eindklant (FMV, de Zweedse defensie materieelorganisatie) die nauw betrokken is bij de selectie van de belangrijkste componenten. RH Marine heeft een decennialange relatie met de Zweedse onderzeeboten en is vanaf het ontwerp bij de Gotlandklasse betrokken geweest. Na oplevering heeft RH Marine de stuurautomaten continu onderhouden en verbeterd.

In Zweden wordt kennis onderhouden door het stap voor stap moderniseren van de vloot. Deze *'continuous improvement'* aanpak biedt bedrijven als RH Marine en Saab Kockums goede gelegenheid om hun onderzeebootkennis duurzaam te onderhouden en te ontwikkelen. Hierdoor is RH Marine in staat geweest om een significant verbeterde stuurautomaat te ontwikkelen. Deze is bijvoorbeeld probleemloos geïmplementeerd tijdens het instandhoudingsprogramma van de Walrusklasse onderzeeboten. Ook toekomstige onderzeeboten zullen profiteren van de evolutionaire aanpak van deze Zweeds-Nederlandse samenwerking, wat een duidelijke risicomitigatie zal opleveren.

Info bij Maarten Lutje Schipholt, m.lutjeschipholt@nidv.eu

Lees verder op volgende pagina

Forse deelname Trident Juncture

Wat wil de NAVO bereiken met een gigantische militaire oefening in Noorwegen? 'Indruk maken op iedereen die nare bedoelingen met ons heeft.'

Foto: Riekelt Pasterkamp

Generaal-majoor Gijs van Keulen op de kade in Den Helder in gesprek met militairen. Op de achtergrond Zr.Ms. Johan de Witt.

Het vertrek van het amfibische transportschip Zr.Ms. Johan de Witt half september naar Noorwegen markeerde volgens Defensie de start van de Nederlandse deelname aan de NAVO-oefening Trident Juncture. Nederland stuurt ruim 2.200 militairen naar Noorwegen. Trident Juncture 2018 duurt tot medio november en is de grootste NAVO-oefening sinds het einde van de Koude Oorlog. Ruim 50.000 militairen uit alle 29 NAVO-lidstaten en

Zweden en Finland nemen deel. Met 150 vliegtuigen, 65 schepen en dik 10.000 voertuigen. Alleen al het Amerikaanse vliegdekschip USS Harry S. Truman is goed voor 6000 man.

Wat wil de NAVO bereiken met het enorme spierballenvertoon? 'Indruk maken op iedereen die nare bedoelingen met ons heeft', zegt generaal-majoor Gijs van Keulen, directeur Aansturen Operationele Gereedheid van de Defensiestaf. 'Het wordt een demonstratie van ons gezamenlijk willen en kunnen.'

De ruim 2.200 deelnemende Nederlandse militairen komen vanuit de gehele krijgsmacht. De marine stuurt 1.000 mannen en vrouwen en vier schepen en vormt een zogenaamde Amfibische Taakgroep, waarbinnen vloot en mariniers nauw samenwerken. De luchtmacht neemt deel met ruim 50 militairen, drie helikopters en een KDC-10 tankvliegtuig. De landmacht stuurt ruim 1.100 militairen en een groot aantal voertuigen. Zij leveren gevechtseenheden, logistieke troepen en – samen met de Duitsers – een hoofdkwartier. De Nederlandse commandeur Huub Hulsker leidt vanaf Zr.Ms. Johan de Witt een groot internationaal vlootverband. Met zijn militaire staf voert hij 17 schepen aan.

Info bij Ron Nulkes, r.nulkes@nidv.eu

NAVO AWACS door naar 2035

De organisatie die de aanschaf en de modernisering van de NAVO AWACS toestellen heeft verzorgd bestaat dit jaar veertig jaar.

Er zit voor deze NATO *Airborne Early Warning and Control Programme Management Organization* (NAPMO) in Brunssum nog één moderniseringsprogramma in de pijplijn. Dit programma zal de vloot operationeel relevant houden tot 2035. Dan zal er een opvolgend systeem moeten zijn. Daar wordt in NAVO verband al aan gewerkt. Nederland is bij beide ontwikkelingen betrokken.

Lees verder op volgende pagina

Het moderniseringsprogramma draagt de toepasselijke naam *Final Lifetime Extension Programme*, met een start in 2019 en de voltooiing in 2026. Dit programma zal niet alleen de operationele capaciteiten van het vliegtuig verbeteren, maar er zullen ook vervangingen vanwege *Diminishing Manufacturing Sources* en veroudering van systemen plaatsvinden.

Binnen het voorziene moderniseringsbudget valt de upgrade van Link 16. Deze tactische datalink zal worden verbeterd om ook in de toekomst *beyond line of sight* informatie te kunnen blijven ontvangen. Ook de UHF/VHF radios voor beveiligde verbindingen zullen gedeeltelijk worden vervangen en van een upgrade worden voorzien. Verder zal een *Airborne Networking capaciteit* om informatie uit te kunnen wisselen met andere platforms, zoals UAVs, moeten worden opgezet. Met alle nieuwe ontwikkelingen is de *mission software* ook aan een majeure upgrade toe. Het laatste gebudgetteerde project is een verbetering van het passieve detectiesysteem. Dit *Electronic Support* Maatregelen Systeem zal verbeterd worden om de lucht-, grond- en maritieme dreigingen te kunnen blijven detecteren.

Ondanks een bescheiden *cost share* van iets meer dan 3,6 procent ligt de doelstelling voor het Nederlandse deel voor de industriële inschakeling boven de 6 procent. Nederlandse bedrijven zijn daarom in het vizier voor directe of indirecte (via gerelateerd orders) inschakeling. Als jaar voor de NAVO AWACS vervanging wordt 2035 aangehouden. Dan zal een vervangend systeem beschikbaar moeten zijn. In 2015 is door de Noord Atlantische Raad de start van *Allied Future Surveillance Capability* goedgekeurd. Na een NATO *Industrial Advisory Group* (NIAG) studie is dit project thans in de concept-fase. Bij dit project, dat bij het NATO Service and Procurement Agency (NSPA) vorm moet krijgen, zijn nog steeds alle NAVO-landen betrokken. Een tweede industriedag is bij dit agentschap op 5 november 2018.

Info bij Gerlof de Wilde, GJ.d.Wilde@mindef.nl

Verhuizing Rohde & Schwarz Benelux

Christian Leicher tijdens de opening van het nieuwe gebouw.

Na exact 30 jaar te zijn gehuisvest in Nieuwegein hebben de medewerkers van Rohde & Schwarz Benelux BV, afscheid genomen van hun bedrijfspand.

Het bedrijf is verhuisd naar een nieuw modern pand in Utrecht/Papendorp, volledig ingericht om te voldoen aan de eisen die worden gesteld om het type projecten dat ze veelal uitvoert op geschikte wijze te kunnen volbrengen. Op 11 oktober is het gebouw officieel geopend door Christian Leicher, CEO van R&S GmbH & Co. KG. Het nieuwe adres is Ptolemaeuslaan 900, 3528 BV Utrecht.

Grote opkomst Defensie Projectendag

Op 25 september was de jaarlijkse Defensie-NIDV Projectendag. Dit jaar op de Kromhoutkazerne te Utrecht. Er was sprake van een grote opkomst van 142 personen en meer dan 90 verschillende bedrijven.

Zoals gebruikelijk was er eveneens een groot aantal functionarissen aanwezig van de DMO Directie Inkoop en DMO Directie Projecten maar ook bijvoorbeeld van het Materieel Logistiek Commando (MATLOGCO). De enorme belangstelling had uiteraard ook te maken met het verschijnen van de Defensienota in mei dit jaar en de Miljoenennota in september waarbij is aangegeven dat het kabinet € 1,2 miljard extra uitgeeft voor Defensie ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat is € 300 miljoen meer dan vorig jaar. De komende jaren loopt die € 1,2 miljard extra op tot € 1,5 miljard per jaar. Met dat geld heeft de krijgsmacht 5 prioriteiten waar onder 'Herstel en modernisering krijgsmacht' en 'Informatiegestuurd optreden: Cyber, inlichtingen en IT'.

Naast de informatievoorziening over grote en kleine materieelprojecten, toekomstige behoeftestellingen en innovatie is ook de taak en rolinvulling over kleine projecten toegelicht. Verder zijn er presentaties gehouden over (bandbreedte) projecten bij de CLAS (door de Directeur MATLOGCO) en CZSK (door een vertegenwoordiger van de Directie Materiële Instandhouding uit Den Helder). Tevens is een presentatie verzorgd over het Loket Frontdoor. De gehouden presentaties zijn (na inloggen) beschikbaar op de NIDV-site.

Info bij Maarten Lutje Schipholt, m.lutjeschipholt@nidv.eu

NAVO zet Nederland onder druk

De Nederlandse regering moet voor 31 december bij de NAVO een plan indienen hoe ze het defensiebudget gaat opschroeven naar 2 procent van het bruto binnenlands product.

Foto: Riekelt Pasterkamp

Minister Bijleveld van Defensie (rechts) in gesprek met twee militaire muzikanten.

Lees verder op volgende pagina

Dat bevestigde minister Bijleveld van Defensie eind september in het *Nederlands Dagblad*. Met name de Verenigde Staten hameren er op dat de Europese NAVO-partners meer geld in Defensie steken. President Trump herhaalde die boodschap afgelopen juli tijdens een NAVO-top in Brussel. Hij noemde zelfs het getal van 4 procent.

Nederland bungelt als het om defensiebudgetten gaat al jaren onderaan de lijst. Ondanks een verhoging van het defensiebudget komt het huidige kabinet niet verder dan 1,2 procent van het bruto binnenlands product (bbp) voor defensie. Bijleveld zegt bij de NAVO 'concreet' te zullen aangeven hoe extra geld kan worden ingezet, dus compleet met plannen en voorstellen. Bijleveld erkent dat de kloof tussen de huidige defensiebegroting en 2 procent vele miljarden euro's extra per jaar betekent.

In 2014 werd in Wales afgesproken dat iedere NAVO-lidstaat uiterlijk in 2024 op 2 procent zou zitten. Premier Rutte tekende daarvoor. Minister Bijleveld herhaalt keer op keer dat pas volgend jaar bij de herijking van haar in maart gepresenteerde Defensienota naar meer geld kan worden gekeken.

Info bij Ron Nulkes, r.nulkes@nidv.eu

Nieuwe deelnemers NIDV

De NIDV heeft zes nieuwe deelnemers verwelkomd.

Clear Flight Solutions ontwikkelt onbemande vliegtuigsystemen en specialisaties voor vogelcontrole en luchtinspecties. De Robird® is de meest effectieve vogelbestrijdingsoplossing ter wereld. Het bedrijf lost problemen op door de kracht van de natuur te combineren met nieuwe technologieën.

<https://clearflightsolutions.com>

Between Staffing Nederland heeft ruim 18 jaar ervaring in het vinden en contracteren van tijdelijk personeel. Zij is gespecialiseerd in bemiddeling van professionals voor grote opdrachtgevers op de volgende gebieden: Engineering, Finance, HR, ICT, Interim management, Legal en Support.

<https://between.com>

NavTrain International biedt training en consultancy voor maritieme organisaties zoals de marine en kustwachten. Daarnaast biedt ze hun diensten aan scheepswerven die hun klanten professionele zeevaarttraining moeten bieden. Haar trainingen richten zich op de veilige werking van marineschepen.

<http://www.navtrain.com>

ON2IT. Van compleet cloud based Security Operations Center tot klantspecifieke risk-management- en compliance oplossingen. ON2IT is dé managed cybersecurity dienstverlener met bewezen innovaties en ervaring. Zij is de cybersecurity specialist die organisaties helpt hun IT-security slimmer te beveiligen.

<https://on2it.net>

Skydec. Voor militaire navigatie- en communicatiesystemen die het hoogste niveau aan prestatie en betrouwbaarheid moeten leveren, maximaliseert SkyDec-technologie de nauwkeurigheid in een oplossing die compatibel is met elke configuratie. SkyDec's topklasse host- en navigatiesysteem is speciaal gemaakt voor High Value Units.

<https://www.skydec.com>

Hospitainer. Het idee van Hospitainer is geboren in West-Afrika. Een nieuwe benadering van een conventionele infrastructuur. Het 'nieuwe' ziekenhuis moet stevig, mobiel, goedkoop en gemakkelijk te onderhouden zijn. Sinds het eerste prototype hebben hospitainers duizenden operaties gefaciliteerd in post-rampgebieden, conflictgebieden en ontwikkelingslanden.

<https://hospitainer.com>

Handelsbevordering 2019

De NIDV is ook in 2019 weer samen met deelnemers uit de industrie, kennisinstellingen en de overheid aanwezig op een aantal beurzen.

De beurzen die in 2019 bezocht gaan worden zijn **hier** te vinden. Op de agenda staan beurzen en handelsmissies naar onder andere Brazilië, Zuid-Korea, Australië en Singapore.

Info bij Peter Huis in 't Veld, p.huisintveld@nidv.eu

Agenda NIDV 2018/2019

29 & 30 oktober	Defat-dagen	Den Haag
7 november	Indodefence	Jakarta
7 november	OEP-bijeenkomst	Vught
15 november	NIDV-Symposium en tentoonstelling	Rotterdam
27 & 28 november	Berlin Security Conference	Berlijn
6 december	Summit Platform Defensie Bedrijfsleven	Den Haag
24 januari	NSPA-Industriedag	Capellen
22 maart	NAVO Benelux Industriedag	Brussel

Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Prinsessegracht 19
 2514 AP Den Haag

T: (070) 364 48 07
 F: (070) 365 69 33

info@nidv.eu
www.nidv.eu

Indien u deze nieuwsbrief niet wenst te ontvangen kunt u een e-mail sturen naar office@nidv.eu.